



پشوتن

شماره ۳

سال اول

واژه

خرداد

برده شده است تنها در گاتها ۴ مرتبه باین دو فرشته بر میخوریم و در هر چهار جا یعنی صفات ایزدی و بخشایش اهورائی میباشد (یسنا ۳۱ قفرة ۶ و ۲۱ یسنا ۳۴ قفرة ۱ و یسنا ۴۵ قفرة ۵) در مقابل خرداد و امرداد که نیک بیان آب و نباتات میباشد در بندهش اسم دودیو تاریخ و زاریج ذکر شده است ، این دودیو، دیو گرسنگی و تشنگی بوده و در حقیقت رقیب و دوشمن فرشته نامبرده میباشد .
 جشن هائیکه در روز خرداد گرفته می شوند عبارتند از :

۱ - جشن خرداد و فروردین که بنام نوروز و خاصه و جشن خرداد سال نیز معروفست در روز ششم فروردین ماه برگزار میشود - مطابق کتب پهلوی در نیککرد و زات سپارم (Zat sparam) زایش اشو زرتشت بزرگترین پیغمبر آریائی و رهبر ایران باستان در این روز بوده است زرتشتیان ایران و هندوستان تولد پیغمبر خود را در این روز یکدیگر شادباش میگویند گذشته از جنبه مذهبی خاصی که این جشن داراست حوادث مهم تاریخی دیگر نیز بآن نسبت داده اند منجمه پیدایش مشیا و هشیانه (نظیر آدم و حوا) زایش کیومرث و هوشنگ و کیخسرو و کشته شدن افراسیاب تورانی بدست کیخسرو و مبعوث شدن اشوزرتشت به پیغمبری و پذیرفتن گشتاسب شاهنشاه کیانی با کتایون و نرشوشتر و جاماسب دین اورا .
 کلیه وقایع نامبرده بنا بکتب پهلوی در این روز اتفاق افتاده است .

جشن خرداد و فروردین یکی از بزرگترین اعیاد ملی ایران باستان بشمار میرفت زیرا پس از نوروز

کلمه خرداد (Khordâd) در پهلوی خردات (Khordât) در اوستا هروتات (Haurvatat) در سانسکریت سرووات (Sarvatat) و مشتق از دو جزء است .

هورو (Haurva) (در فرس باستان هروو Haruva و در سانسکریت سرو Sarva) یعنی تمام و کمال و بی عیب و نقص و سالم . و تات tâd که در اوستا علامت تأیید میباشد . پس معنی خرداد کمال رسائی ، سلامتی ، خوشی ، راحتی و فراوانی را میرساند .

خرداد یکی از شش امشاسپندی است که همیشه پهلوی امرداد یا Ameretat (امشاسپندی که بمعنی جاودانی و بی مرگی است) ذکر شده این دو فرشته مظهر کمال و جاودانی اهورامزدا بوده و همچنین نعمت و بخشایش هستند که باشخاص پارسا و بسا ایمان و بکسانیکه در اندیشه و گفتار و کردار راست و پاک باشند و خداوند را از مد نظر دور ندارند اعطاء میگردد چنانکه در یسنا ۳۱ قفرة ۲۱ آمده است :

« مزدا اهورا تمام قدرت کامل و اقتدار خسروی خود را بارسانی (هروتات Haurvatat) و جاودانی (امرتات Ameretat) و راستی (اشاستی ashastī) و شهر یاری (خشترات Khashatra) و پاک منشی (وهومنا vahumanā) بدان کسی بخشد که در اندیشه و کردار دوست او باشد »
 در اوستا، پشت چهارم بنام خرداد موسوم بوده و همچنین سومین ماه از سال و ششمین روز از ماه باین اسم معروف است . در اوستا از هروتات یا خرداد و امرتات یا امرداد نسبت بسایر امشاسپندان کمتر نام

اطلاع حاصل کنند در زیر بطور اختصار معانی هر يك داده میشود (بعداً در این زمینه مفصلاً بحث خواهیم کرد)

وهودن (بهمن ، نام یازدهمین ماه شمسی و دومین روز هر ماه) یعنی اندیشه نیک و ضمیر پاک حکمت کامل ، هوش خداداد و دانش اکتسابی

اشه و هیشت - (اردیبهشت نام دومین ماه شمسی و سومین روز هر ماه) راستی و درستی - نظم و ترتیب ، قانون تغییر ناپذیر عمومی ، راستی - قانون سیر ترقی و پیشرفت عالم کائنات .

وهوخشتر - (شهریور نام ششمین ماه شمسی و چهارمین روز هر ماه) اقتدار و شهر یاری ، حکومت نیک و درستکار ، سازش و نیکخواهی ، مواسات و برادری ، قدرت معنوی و سلطنت روحانی .

سپنتا آرمیتی - (سپندارمذ یا اسفند ، نام دوازدهمین ماه شمسی و پنجمین روز هر ماه) عشق و محبت بنوع بشر ، غیرت و حرارت برای کار و بهتری جهان

هروقات - (خرداد ، نام سومین ماه شمسی و ششمین روز هر ماه) کمال و رسائی - سلامتی و حفظ الصحه .

امراتات - (امرداد ، نام پنجمین ماه شمسی و هفتمین روز هر ماه) جاودانی و بیمرگی هستی کامل در حضور معشوق حقیقی در جهان دیگر .

ف. ا.

همه که مخصوص تمام رها یا بود این روز اختصاص بچشم و سرور شاهنشاه و اشراف مملکت داشت و همین جهت بنوروز خاصه معروف گشت البیرونی در آثار الباقیه این نوروز را نوروز کبیر میخواند .

۴ - جشن خرداد و خرداد ماه جشنی است که بعلمت هم نام بودن روز و ماه گرفته میشود .

جشن خرداد و اسفند ماه که در روز ششم اسفند ماه برگزار میشود بچشم آورداد سال گاه (Avar-dâd) معروف میباشد مقصود از آورداد سال گاه یکروز اضافی یا کیسه است که با وقت و زمان رابطه دارد بدین جهت این روز را ایرانیان بیاد دوران مدار و عظمت نیاکان خویش که در مراعات کیسه دقت و کوشش داشته اند جشن می گرفتند و این روز را بچشم کیسه معروف ساختند متأسفانه این جشن در ایران تروک گردیده است ولی در هندوستان هنوز پارسیان برسم نیاکان خویش این روز را محترم شمرده و جشن میگیرند .

خرداد بطوریکه در بالا اشاره شد مظهر کمال و رسائی و حفظ الصحه میباشد و برای درک این موهبت الهی بر هر فرد لازم است که در تقویت و پرورش صفات دیگر همت گمارد هر يك از شش امشاسپندان گاتها مظهر روحانیت و صفات برجسته اهورا مزدا بوده و بوسیله آنها شخص میتواند بدرجه کمال رسیده و از نعمت جاودانی که صفت امرداد است برخوردار گردد برای اینکه خوانندگان محترم بفهوم امشاسپندان

رتال جامع علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تومی نکهبان خان و مان ، تومی نگهدار کسی که دروغ نگوید ، تومی پاسبان قبیله و پشتیان کسانی که دروغ بکار نبرند آری از پرتو مانند تو سروری از برای خود بهترین مصاحبت و پیروزی اهورا آفریننده را تحصیل میکنم ، در محکمه داوری او (اهورا) گروه مردان پیمان شکن بخاک درافتد)

مهریشت ، کرده ۲۱ ، فقره ۸